

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cæremoniale FF. Minorum Strictioris Observantiæ Almæ
Provinciæ Saxoniae S. Crucis**

Sächsische Franziskanerprovinz vom Heiligen Kreuz

Nevhsii, 1706

VD18 10502327

Titulus XIII. De his quæ omittuntur in Missis pro Defunctis & absolutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71672)

rem se vertentes, cum eo descendunt ad planum capellæ, & facta coram tabernaculo genuflexione uno genu, ad Sacristiam revertuntur modo, quo venerunt.

Si Cantores fuerint superpelliceis induti, finito Evangelio vadunt ad gradum ante Præbyterium & Ministris ex altari venientibus se adiungunt, & immediatè ante Subdiaconum Sacristiam intrant, cum ad Sacristiam pervenerint, Ministri omnes lateraliter se collocant & primo Celebranti per medium transeunti, deinde cum ipso cruce se inclinant, postmodum Thuriferarius & Versicularii Sacerdotem & alios Ministros in exirendo adjuvant, &c. Petuntque omnes benedictionem. Thuriferarius extinguit candelas, altare mappis ordinariis tegit, libros & alia de credentia ad Sacristiam reportat. Calix si in credentia remanserit, à Subdiacono adhuc alba & manipulo induto ad Sacristiam deferendus est.

TITULUS XIII.

De his quæ omittuntur in Missis pro defunctis.

Quandocumque pro defunctis est Missa solemniter celebranda, altare simpliciter absque Imaginibus, Reliquiis, floribus, aliisque ad ornatum pertinentibus paretur. Credentia sit simplici mappa connecta, & in ea apponuntur omnia ut in alia Missa solemnī, excepto velo oblongo Subdiaconi.

Procedit Sacerdos ad altare ut alias, sed Thuriferarius sine thuribulo, quoniam *non incensatur altare ad introitum*, Ceroferarii, tamen cum candelabris & candelis accensis, quia ab illa Rubrica Tit. 2. n. 5. non fit exceptio, candelabra tamen ut in aliis Missis solemnibus mox in credentia collocant.

Subdiaconus finita Epistola non osculatur manum Celebrantis nec benedicitur. Tamen ante & post cantatam Epistolam in medio flectit. *Diaconus non petit benedictionem nec osculatur manum Celebrantis* : sed collocat

locat librum Evangeliorum super altare, & dicto flexis genibus in medio : MUNDA COR MEUM & resumpto libro, eodem modo, ut in Missa solemni dictum est, procedit ad cantandum Evangelium, non tenentur luminaria ad Evangelium nec portatur incensum, sed duo tantum Acolythi sine candelabris stant, unus à dextris & alter à sinistris Subdiaconi tenentis librum Evangeliorum ad nomen IESVS se inclinabunt, & quamvis Tit. 6. n. 5. §. *Osculata Sacerdotis manu*, aliter dictum sit : intelligendum est, ex supposito quod luminaria teneant : juxta exceptionem factam Par 1. Rubrica, Tit. 17. n. 4. Acolythus stat post Subdiaconum absque thuribulo, quia *non incensatur liber, nec in fine celebrans* nec defertur liber Evangeliorum osculandus. *Oblata & altare incensantur* ut in aliis Missis ; non fiunt tamen oscula manus Celebrantis aut rei tradendæ per totam Missam. Post incensatum altare *incensatur solus celebrans & non alij*, Diaconus incensato Sacerdote statim tradit thuribulum Thuriferario : Diaconus & Subdiaconus hinc inde in 2do altaris gradu assistunt Celebranti dum incensat, ut in aliis Missis, posteriorem Casulæ partem elevando. Ad manuum ablutionem eodem modo ut in aliis Missis ministratur. *Subdiaconus non tenet patenã post celebrantem, sed tempore elevationis Sacramenti genuflexus in cornu Epistole illud incensat* : ut Tit 8. ad numerum 8. de Thuriferario dictum est. Sub Elevatione à Versiculariis tenentur luminaria.

N. 4. *Finita Missa, si facienda est absolutio*, non dicitur à Choro Psalmus MISERERE sed mox à Cantoribus incipitur LIBERA, nec Sacerdos vadit ad Sacristiam pro Pluviali accipiendo, sed *retrahit se ad cornu Epistole ubi exuitur casula, & deposito manipulo super credentiam, accipit Pluviale nigrum ex Sacristia allatum per Ministrum*, qui servit de vase aquæ benedictæ. Si vero desit pluviale nigrum, maneat in alba & stola, Ministris etiam tunc dalmaticas & manipulos deponentibus : ubi non est credentia, in Sacristia accipiat Pluviale & interim legi poterit Psalmus MISERERE.

Ibid. *Subdiaconus medius inter duos Acolythos cum candelabris accensis defert crucem sicut in Processionibus* ita ut facies Crucifixi versa sit ante Subdiaconum, & tergavertat Subdiacono : idem fiat in aliis Processionibus.

Ibid.

Ibid. *Præcedentibus* immediatè *Celebrantem* duobus alijs *Acolythis*, uno cum *thuribulo* & *navicula incensi*, alio cum *vase aquæ benedictæ* & *asperforio*, sequitur *Celebrans* facta prius *altari reverentia*, & *inclinacione* & *Diaconus* à *sinistris* ejus, *Subdiaconus* sistit se cum *cruce* ad *pedes tumuli sēlecticæ mortuorum* contra *altare* *medius* inter *duos Acolyths luminaria tenentes*, relicto inter ipsos & *tumulum* *sufficienti spatio*, ut *Celebrans* cum *Diacono* *transire* possit. *Celebrans* verò *ex alia parte* inter *altare* & *tumulum* *aliquantum versus cornu Epistolæ* ita ut *crucem Subdiaconi* respiciat, & *prope eum* alijs *duo Acolyths* *deferentes thuribulum* & *vase aquæ benedictæ*, ita ut *Thuriferarius* sit quasi post *Celebrantem*, alter post *Diaconum*.

Quia tamen ex præscripto *ritualis Romani Presbyteri* *cadaver* habere debet *caput* *versus altare*, ideo advertat *Sacerdos* *absolutionem* facturus ut *variet situm* pro ut est *Laicus* vel *Sacerdos*, sistit enim se *Sacerdos* *semper* contra *crucem* ad *pedes defuncti*, *Subdiaconus* ad *caput*. Absente vero *corpore* sive *Exequiæ* celebrentur pro *Laico*, sive pro *Sacerdote*, *Celebrans* *semper* debet esse inter *altare* & *lecticam mortuorum*.

Ibid. Circa finem *Responsorii LIBERA* *Celebrans* *ponit incensum* in *Thuribulum*, *benedicens* *illud more solito*. Etiam in *Missa* *incensum* *benedicit*, *ministrante Diacono naviculam*, &c. & *finito KIRIEELEISON*, quod *Cantor* cum *primo choro* dicit, deinde *2dus chorus* *CHRISTEELEISON*: uterque *chorus* *simul* *KIRIEELEISON*: *incipit intelligibili voce* *PATER NOSTER*: & *secreto* cum alijs de *choro* ad se *invicem* *inclinatis* *prosequendo* *reliqua*. Accipit *asperforium* de *manu Diaconi* *absque osculis* & *facta altari Reverentia*, *inclinacione*, se *vertendo* à *sinistra* ad *dextram* *stat enim aliquantum versus cornu Epistolæ*. *Diaconus* verò sub *finem LIBERA* quando *benedicetur incensum*, *transiens* post *Celebrantem* sistit se ad *illius dextram*, *ibique offert thus*, & quoniam *Sacerdotem* *comitabitur*, debet ipse cum *Sacerdote* *facere Reverentiam altari*, *vertendo* se à *dextra* ad *sinistram*, ne *tergum* *vertat Sacerdoti*.

Ibid. *Comitante eodem Diacono* à *dextris*, & *tenente simbriam anteriorem*

rem pluviæ circumiens tumulum aspergit illum aqua benedicta, ter : hoc est in principio, medio & fine tumuli, à parte dextra ipsius Celebrantis: & est pars Epistolæ juxta Cæremoniale Colonienſe, in Exequiis autem defuncti Sacerdotis corpore præſente ſiniſtra defuncti erit dextra Celebrantis : & aſperſionem incipiet à ſiniſtris defuncti. Vel ut clarius, tumulum in circuitu ſemper habeat ad dextram, & ter à ſiniſtra : eo quo dictum eſt modo de dextra. Cum tranſit autem crucem, quam tenet Subdiaconus, profundè inclinatur. Diaconus verò genuſclectit. Poſtea cum Sacerdos pervenerit ad priſtinum locum, aliquantum verſus cornu Epistolæ : facta in tranſitu à Celebrante & Diacono altari reverentia, reddit Diacono aſperſorium, & de manu ejuſdem Diaconi accipit thuribulum, & eodem modo quo aſperſerat incenſat. Et rediens ad priſtinum locum cum inclinatione ſpecificata. Diacono tenente librum, junctis manibus. Extra Miſſam ſemper dicuntur Orationes junctis manibus, nam ritus extendendi manus eſt proprius Miſſæ. Dicit :

Verſ. Et ne nos inducas in tentationem,

Reſp. Sed libera nos à malo.

Verſ. à porta inferi

Reſp. Erue Domine animam ejus.

Verſ. Requieſcat in pace,

Reſp. Amen.

Verſ. Domine exaudi orationem meam,

Reſp. Et clamor meus ad te veniat.

Verſ. Dominus vobiscum,

Reſp. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

*A*bsolve quaſumus Domine animam Famuli tui N. ab
*A*omni vinculo delictorum, ut in reſurrectionis gloria inter
*S*anctor

Sanctos et Electos tuos resuscitatus respiret : Per Christum
Dominum nostrum.

Resp. Amen.

Deinde Celebrans faciens crucem manu dextra super tumulum dicit, vel
cantat, non verò id canunt Cantores :

Vers. Requiem æternam dona ei Domine,

Resp. Et lux perpetua luceat ei.

Et dicto per Cantores REQUIESCANT IN PACE, ubi adverte Cantores
in fine semper canere REQUIESCANT, etsi absolutio fiat pro uno de-
functo, &, *precedente cruce redit cum alijs ad Sacristiam.*

Nota hic ex GAVANTO, quod hæc cæremonia communiter vocetur
ABSOLUTIO propter Orationem ABSOLVE : unde hanc Orationem
communiter retinendam censet : & si fiat absolutio pro pluri-
bus : dicit Rubrica : *omnia dicuntur in numero plurali*, si fiat pro de-
functa : lege, Absolve quæsumus Domine animam Fa-
mulæ tuæ N. &c. Si pro Sacerdote, vel Episcopo, adde : Ani-
mam Famuli tui N. Sacerdotis, &c. Etiam oratio Missæ,
ut congruit in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum,
aut alia pro diversitate Officii, ex Orationibus diversis pro defun-
ctis desumi poterit.

Quid ulterius in die Commemorationis omnium Fidelium Defun-
ctorum, aut in die depositionis agendum sit : vide Cantorale Colo-
niense.

Dum fit absolutio, si elevetur Sacramentum in aliquo altari, neque
Celebrans, neque Ministri debent genuflectere ne facta interrumpatur
actio.